

Konsek

TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Rapportering på gjennomført forvaltningsrevisjon og selskapskontroll

Tydal kommune

Innholdsfortegnelse

Etablering av drift i Vertshuset (undersøkelse).....	3
Innleie og bruk av kommunalt utstyr.....	5
Tydal barne- og ungdomsskole – ressursbruk, tidlig innsats og tilpasset opplæring.....	7
Innherred Renovasjon IKS (selskapskontroll).....	9

Etablering av drift i Vertshuset (undersøkelse)

Rapport avlagt: Februar 2016

Problemstilling: 1.Saksbehandling ved kommunens involvering ved etableringen: Er sentrale saksbehandlingsregler fulgt?
2.Redegjørelse for økonomien: Forholdet mellom kommunestyrets vedtak i sak 36/15 og påløpte utgifter.

Rapportens konklusjon:

Rapporten viser at det har vært store utfordringer knyttet til økonomi, administrative og politiske prosesser ved etableringen av driften ved Vertshuset. Revisjonens gjennomgang av kommunens utgifter til klargjøring og istandsetting av lokalene Vertshuset viser en betydelig overskridelse av kommunestyrets opprinnelige bevilgning.

Revisjonen har pekt på viktigheten av at all saksbehandling skjer på en forsvarlig, skriftlig og etterprøvbar måte. Revisor er klar på at dette på flere områder ikke har vært tilfelle. Kort nevnes:

- Valg av leietaker (ektefellen til daværende rådmann) til vertshuset burde vært politisk behandlet og prosessen burde vært begrunnet og bedre dokumentert.
- Svak politisk styring etter at etablering av drift av vertshuset ble et "politisk prosjekt". Hele administrasjonen var inhabile til å fatte beslutninger i prosessen.
- Politisk vedtak om å tilby arbeidstreningsplasser/tilrettelagte arbeidsplasser ble fattet på av at NAV hadde orientert formannskapet om at privat drift i vertshuset ikke kunne basere seg på arbeidskraft/tiltaks plasser lønnet av NAV.
- Uklare og delvis muntlige avtaler mellom kommunen og driver. Rådmannens involvering i oppfølging av noen avtaler mener revisjonen har vært et grovt habilitetsmessig overtramp.
- Brudd på habilitetsregler i sak om skjenkebevilling Vertshuset.

Det er dokumentert at administrasjonen og formannskapet kjente til overskridelser i lang tid før budsjettendringer ble foretatt. Revisjonen påpeker at flere i administrasjonen var svært kritiske til at første vedtatte ramme på kr 100.000 ble overskredet uten forutgående politisk behandling. Slik det fremkommer i rapporten mener rådmannen at han var habil til å gjennomføre politiske vedtak selv om det ikke var budsjettmessig dekning. Revisjonen deler ikke denne oppfatningen.

Politisk behandling

Kontrollutvalgets vedtak 25.02.16, sak 02/16:

- 1.Kommunestyret er kritisk til tidligere rådmanns brudd på habilitetsbestemmelser og involvering i prosesser i forbindelse med etablering av ny drift i Vertshuset etter at formannskapet overtok det formelle ansvaret.
- 2.Kommunestyret er kritisk til utilstrekkelig politisk styring etter at formannskapet og ordfører overtok ansvaret for gjennomføring av etablering av ny drift i Vertshuset.
- 3.Kommunestyret ber rådmannen påse at alle avtaler mellom kommunen og driver av Vertshuset avklares og dokumenteres.

Kommunestyrets vedtak 06.04.16, sak 38/16:

Kontrollutvalgets innstilling vedtatt.

Innleie og bruk av kommunalt utstyr

Rapport avlagt: Januar 2017

Problemstilling: Følger Tydal kommune gjeldende regler ved innleie av utstyr og kjøp av mindre tjenester?

Følger Tydal kommune gjeldende regler ved utleie og bruk av kommunalt utstyr?

-Har Tydal kommune retningslinjer for utleie av kommunalt eid utstyr og følger de retningslinjene? Hvilken praksis følger kommunen?

-Har Tydal kommune retningslinjer for bruk av kommunalt eid utstyr og følger de retningslinjene? Hvilken praksis følger kommunen?

Rapportens konklusjon:

Undersøkelsen viste at Tydal kommune har svakheter knyttet til gjennomføringen av offentlige anskaffelser for kjøp og leie av utstyr og tjenester. Det forekommer ulovlige direkteanskaffelser, kommunen mangler system for arkivering og praksis mht protokollføring er mangelfull. Når det gjelder bruk av kommunens utstyr opplyses det at utleie ikke forekommer. Det hender at utstyr lånes ut uten at kommunen har noe sikkert system for håndtering av lån, for eksempel hvis noe eller noen skades. Revisor var av den oppfatning at kommunen burde vedta retningslinjer for bruk av kommunalt utstyr.

Revisors anbefalinger:

- Benytte seg av avtaler som fremforhandles av Værnesregionen
- Fortsette arbeidet med opplæring av ansatte i regelverket om offentlige anskaffelser
- Innføre retningslinjer for bruk av kommunalt eid utstyr
- Vurdere innføring av krav om kjørebok
- Sikre kontroll med bruk av kommunalt utstyr

Politisk behandling:

Kontrollutvalgets vedtak, sak 02/2017:

Kontrollutvalget tar rapporten til etterretning og legger den frem for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar rapporten til etterretning.
2. Kommunestyret ber rådmannen følge opp revisjonens anbefalinger og påpeker spesielt at lover og forskrifter, herunder dokumentasjonskrav, knyttet til innkjøp etterleves.
3. Kommunestyret ber rådmannen om å gi kontrollutvalget en skriftlig tilbakemelding på oppfølging av anbefalinger og bruk av revisjonsrapporten innen 1.november 2017.

Kommunestyrets vedtak, sak 24/2017:

Kontrollutvalgets innstilling enstemmig vedtatt.

Administrativ oppfølging

Benytte seg av de avtaler som framforhandles av Værnesregionen.

Tydal kommune har en bevisst holdning til å bruke avtaler som er framforhandlet i Værnesregionen. Vi har en tett og god oppfølging fra innkjøpskontoret i Værnesregionen der de bl.a. har en fast dag pr måned der de har kontor i Tydal. Tydal kommune sine innkjøpsansvarlige er til enhver tid informert om hvilke avtaler det er som gjelder. Når det gjelder anbudskonkurranser så er innkjøpskontoret med på åpning av anbud og de har ansvar for å føre protokoll.

Fortsette arbeidet med opplæring av ansatte i regelverket om offentlige anskaffelser.

Det arrangeres kurs for de som har innkjøpsansvar. Det er innkjøpskontoret i Værnesregionen som er ansvarlige for de kursene.

Innføre retningslinjer for bruk av kommunalt eid utstyr

Policyen i Tydal kommune er at utstyr ikke skal lånes ut. Vi mener at det da ikke er behov for å innføre retningslinjer for bruken. Ved akutte situasjoner der det er behov for stakebånd eller feiekost kan det lånes ut og denne type utlån blir notert i ei bok ved vår driftsavdeling.

Vurdere innføring av kjørebok

Dette har blitt vurdert og så langt har vi sett at dette er en såpass stor kostnad at vi ikke har prioritert det. Når det gjelder enkelte biler på helse og omsorg så er det innført manuell kjørebok.

Sikre kontroll med bruk av kommunalt utstyr

I og med at vi ikke låner ut utstyr så føler vi at kontrollen av det kommunalt eide utstyret er god.

Kontrollutvalget var tilfreds med rådmannens oppfølging av kommunestyrevedtak etter revisjonsrapport om innleie og bruk av kommunalt utstyr. Det ble vurdert som ikke nødvendig å videresende saken til kommunestyret.

Tydal barne- og ungdomsskole – ressursbruk, tidlig innsats og tilpasset opplæring

Rapport avlagt: April 2018

Problemstilling: Utføres grunnskoleopplæring innenfor kommunestyrets rammer?
Sikres tidlig innsats i skolen?
Sikres tilpasset opplæring innenfor den ordinære opplæringa?

Rapportens konklusjon

Tydal barne- og ungdomsskole har en organisering og styring som i hovedsak sikrer betryggende kontroll og oppfølging av kommunestyrets rammer. Det påpekes imidlertid at det er en dobbeltrolle i rådmannens styring av oppvekstområdet som kommunen bør unngå. Det understrekes videre at skoleeier må sikre videreføring av årlig tilstandsrapportering, i samsvar med opplæringslovens krav. Revisor konkluderer med at tidlig innsats sikres ved overganger mellom skole og barnehage. Rutiner og kartlegging av elevenes mestringsnivå er etablert. Det er ekstra lærertetthet fra 1.-4. årstrinn, og bred satsing på kompetanseheving blant ansatte på skolen. Det interkommunale nettverket knyttet til opplæring i NEA-regionen er imidlertid avviklet, og revisor bemerker at dette kan representere en sårbarhet som kommunen bør være oppmerksom på. Revisor erfarer at Tydal kommune i all hovedsak har tilfredsstillende oppfølging av elever med behov for spesialundervisning. Ulike metoder og verktøy tas i bruk for å kartlegge ståsted og avdekke eventuelle utfordringer. Økt styrkingstiltak i ordinær undervisning har gitt positive resultater. Andel elever som har vedtak om spesialundervisning er halvert i tidsrommet 2014-2017.

Anbefalinger

- Å sikre at styring av opplæringsområdet er i samsvar med gjeldende krav til dette
- Sikre at tilstandsrapporteringen innen opplæringsområdet videreføres, i samsvar med opplæringslovens krav
- Etablere nettverksamarbeid innenfor opplæringsområdet med andre kommuner

Politisk behandling

Kontrollutvalgets vedtak 07.05.18, sak 10/2018:

1. Kommunestyret tar rapport fra forvaltningsrevisjon *Ressursbruk - tidlig innsats og tilpasset opplæring* til orientering.
2. Kommunestyret ber rådmann følge opp anbefalingene i rapporten:
 - Å sikre at styring av opplæringsområdet er i samsvar med gjeldende krav til dette
 - Sikre at tilstandsrapportering innen opplæringsområdet videreføres, i samsvar med opplæringslovens krav
 - Etablere nettverkssamarbeid innenfor opplæringsområdet med andre kommuner
3. Kommunestyret ber rådmann gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding på hvordan anbefalingene er fulgt opp innen utgangen av 2018.

Kommunestyrets vedtak 21.06.18, sak 28/2018:

Kontrollutvalgets innstilling enstemmig vedtatt.

Administrativ oppfølging

- Ressusbruken per elev kan virke høy fordi det er få elever å dele ressursbruken på. Det er innført skjerpede kompetansekrav til undervisningspersonell i skolen noe som medfører at det blir en relativt høy lærertetthet for å etterkomme kravene. Drift av skolebygg og skyssutgifter bidrar til at den totale ressursbruken blir høy per elev
- Rådmann opplyser at det har pågått en prosess når det gjelder rolleavklaring i ledelsen for å unngå interessekonflikter
- Det er opprettet nytt kompetansenettverk i Værnesregionen som ivaretar deler av oppgavene nettverkssamarbeidet NEA-regionen hadde (etterutdanning og erfaringsdeling). Det er et godt etablert samarbeid gjennom fagråd i Værnesregionen som tar opp generelle tema og problemstillinger ift oppvekst
- Tydal er med i oppfølgingsordning gjennom utdanningsdirektoratet i samarbeid med fylkesmannen og får veiledning ift organisering, innhold i undervisning og analysearbeid – mål om bedre læringsresultat
- Rådmannen informerer om at tilstandsrapportering nå er en innarbeidet rutine i årsplanlegging og i henhold til opplæringsloven

Kontrollutvalget tok administrasjonens oppfølging til orientering, utvalget anser kommunestyrets vedtak som fulgt opp.

Innherred Renovasjon IKS (selskapskontroll)

Rapport avlagt: Oktober 2018

Problemstilling:

Eierskapskontroll: Utøver Tydal kommune sitt eierskap i Innherred Renovasjon (IR) i tråd med kommunestyrets vedtak og normer for god eierstyring?

Renovasjonsgebyr:

Er praksis for beregning av renovasjonsgebyret i IR i tråd med selvkostprinsippet?

Er det fattet vedtak om delegert myndighet for innkreving av renovasjonsgebyr fra den enkelte eierkommune i IR?

Hytterrenovasjon: Hvilket handlingsrom har kommunene når det gjelder å gi dispensasjon fra kravet om hytterrenovasjon?

Rapportens konklusjon:

Eierskapskontroll: Revisor konkluderer med at Tydal kommune bør forbedre eierstyringen gjennom å:

1. Forbedre og jevnlig rullere eierskapsmeldingen
2. Vurdere behovet for mer opplæring i eierstyring
3. Etablere rutiner som sikrer at politisk nivå blir regelmessig orientert om aktuelle saker i selskapet

Renovasjonsgebyr:

1. Når IR har valgt å ha ulike selvkostområder bør disse rapporteres fullt ut som selvkostområder. Det betyr at grunnlaget for gebyrene på de ulike områdene bør synliggjøres, samt at etterkalkylen må settes opp for de ulike selvkostområdene.
2. Det bør orienteres om prinsippene for kostnadsfordeling. Selskapet må sikre at alle kommuner får tilsendt etterkalkylene slik at disse kan legges i note i kommunenes regnskap
3. IR bør informere om hvilke området av veilederen for beregning av kommunale avfallsgebyr som ikke følges

Dispensasjon fra hytterrenovasjon: Revisor anbefaler at selskapet utarbeider separate søknadsskjema for henholdsvis fritak og reduksjon av gebyr. Dette vil gjøre det enklere å vurdere om søknaden skal behandles av selskapet eller av den enkelte kommune.

Revisors anbefalinger:

Kommunen bør forbedre og jevnlig rullere eierskapsmeldingen

Kommunen bør vurdere behovet for mer opplæring i eierstyring

Kommunen bør ha rutiner som sikrer at politisk nivå blir regelmessig orientert om aktuelle saker i selskapet

- påse at etterkalkylen legges ved som note i kommunens årsregnskap.

IR bør rapportere ensartet og med likt detaljnivå på de ulike selvkostområdene og at grunnlaget for gebyrene på de ulike selvkostområdene synliggjøres

Innherred Renovasjon utarbeider og oversender en etterkalkyle for de ulike selvkostområdene hvor selskapet også orienterer om prinsippene for kostnadsfordeling til kommunen

IR bør informere om hvilke områder av veilederen for beregning av kommunale avfallsgebyr som ikke følges

IR bør utarbeide separate søknadsskjema for henholdsvis fritak og reduksjon av gebyr

Politisk behandling

Kontrollutvalgets vedtak 14.02.19, sak 04/19:

Kontrollutvalget legger rapport fra selskapskontroll av Innherred Renovasjon IKS fram for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret slutter seg til revisors anbefalinger og:

a. Ber rådmannen om å

- forbedre og jevnlig rullere eierskapsmeldingen
- vurdere behovet for mer opplæring i eierstyring
- etablere rutiner som sikrer at politisk nivå blir regelmessig orientert om aktuelle saker i selskapet
- påse at etterkalkylen legges ved som note i kommunens årsregnskap.

b. Ber eierrepresentanten om å bidra til at

- Innherred Renovasjon rapporterer ensartet og med likt detaljnivå på de ulike selvkostområdene og at grunnlaget for gebyrene på de ulike selvkostområdene synliggjøres
- Innherred Renovasjon utarbeider og oversender en etterkalkyle for de ulike selvkostområdene hvor selskapet også orienterer om prinsippene for kostnadsfordeling til kommunen
- Innherred Renovasjon informerer om hvilke områder av veilederen for beregning av kommunale avfallsgebyr som ikke følges
- Innherred Renovasjon utarbeider separate søknadsskjema for henholdsvis fritak og reduksjon av gebyr.

2. Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget tilbakemelding om oppfølgingen av vedtakets punkt 1 innen utgangen av 2020.

3. Kommunestyret ber rådmannen rapportere om oppfølgingen av punkt 2 ved neste rullering av eierskapsmeldingen.

Kommunestyrets vedtak 28.02.19, sak 06/19:

Kontrollutvalgets innstilling enstemmig vedtatt.